

2020-04-17

Kursbeskrivning Civilrätt B (7,5 hp)

Allmänt om kursen

Innehåll och målsättning

Civilrätt B (7,5 hp) är en obligatorisk kurs inom ramen för juristprogrammet 270 hp och filosofie kandidatexamen i rättsvetenskap (180 hp) vid Juridiska institutionen. Kursen läses som en del av studierna på den andra terminen. Kursen är den enda obligatoriska kursen inom ramen för juristprogrammet med särskild inriktning mot immaterialrätt och marknadsrätt.

Kursen syftar till att förmedla kunskaper om rättsregler och rättsprinciper inom centrala delar av svensk och europeisk immaterialrätt och marknadsrätt. Immaterialrätten och marknadsrätten anses visserligen traditionellt tillhöra civilrätten och kan på många sätt ses som en naturlig fortsättning på den centrala förmögenhetsrätten men det finns också inom området viktiga komponenter som berör även andra rättsområden, framför allt EU-rätten. Stora delar av rättsområdet är i dag EU-harmoniserat. Förutom att visa på hur de besläktade immaterialrättsliga och marknadsrättsliga disciplinerna samverkar sinsemellan, är kursens syfte också att visa hur svensk rätt och EU-rätt integreras och hur genomförandet av EU-rätt och EU-domstolens bindande domar påverkar den traditionella immaterialrättsliga och marknadsrättsliga ordningen i vårt land. Kursen bygger vidare främst på kurserna Europarätt och Civilrätt A.

Kursen innehåller följande kursmoment:

- Immaterialrätt. Immaterialrätten delas vanligen in i *upphovsrätt* å ena sidan och det *industriella rättsskyddet* å den andra. Till upphovsrätten hör *skyddet för litterära och konstnärliga verk* samt så kallade *närstående rättigheter*. Till det industriella rättsskyddet hör *patenträtt*, *mönsterrätt* samt *känneteckensrätt* – främst skyddet för *varumärke* och *företagsnamn*.
- Marknadsrätt. Till marknadsrätten hör *konkurrensrätt* och *marknadsföringsrätt*.

I fråga om de skilda immaterialrätterna behandlas förutsättningarna för skydd och utövande av rättsskyddet. Dessutom behandlas det marknadsrättsliga regelverket (marknadsförings- och konkurrensrätt), som styr näringsidkares agerande på marknaden genom bestämmelser om tillbörlig marknadsföring och konkurrensbegränsning. För de angivna rättsområdena behandlas även förutsättningarna för att beivra intrång och förbjuda marknadsbeteenden genom sanktioner.

Förväntade studieresultat:

Kunskap och förståelse. Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

– visa kunskap i och förståelse för centrala immaterialrättsliga och marknadsrättsliga frågeställningar samt betydelsen av dem i samhället, och

– visa kännedom om hur den internationella regleringen på området påverkar den svenska rätten.

Färdighet och förmåga. Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

– visa förmåga att med hjälp av relevanta juridiska metoder tillämpa och tolka immaterialrättsliga och marknadsrättsliga regler samt bedöma centrala immaterialrättsliga och marknadsrättsliga problem, och

– visa förmåga att systematiskt, kritiskt och självständigt identifiera, formulera och analysera centrala immaterialrättsliga och marknadsrättsliga frågeställningar.

Värderingsförmåga och förhållningssätt. Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

– bedöma immaterialrättsliga och marknadsrättsliga frågeställningar med hänsyn till samhälleliga frågor.

Pedagogiken

Undervisningen på kursen syftar i första hand till att ge studenten grundläggande kunskaper om rättsområdet och att förstå, tolka och analysera gällande rätt främst utifrån rättspraxis. Undervisningen syftar även till att öva studenternas förmåga i muntlig framställning.

Undervisningen sker i form av föreläsningar och gruppseminarier. Föreläsningarna ger introduktioner till skilda delar av rättsområdet och dess samhälleliga funktioner. Seminarierna anknyter till föreläsningarna och syftar till att ge en fördjupad förståelse för de immaterial- och marknadsrättsliga systemen. Till varje seminarie tillfälle förutsätts studenterna ha läst igenom tre rättsfall, vilka redovisas och analyseras muntligt.

Närmare om kursens uppbyggnad

De olika kursmomenten

Immaterialrätt. Immaterialrätten, som omfattar två tredjedelar av kursen, är ett system av lagar som ger ensamrätt till intellektuella prestationer i skapande, forskning och utveckling, investeringar och goodwill. Bestämmelserna ger ett skydd för innovationer och kreativa prestationer.

Systemet kallas immaterialrätt eftersom rättigheterna – till skillnad från äganderätten till exempelvis fastigheter och lösa saker – avser företeelser som man inte direkt kan ta på – de är immateriella. Lagstiftningen är väsentligen inriktad mot att bestämma och avgränsa de skilda ensamrätternas uppkomst, räckvidd och innebörd. Rättigheterna ger på samma gång en möjlighet att förbjuda andra – tredje man – att använda dem. De är konkurrensfrämjande genom att stimulera till skapande, forskning och utveckling. Samtidigt är de konkurrensbegränsande, eftersom de är legala monopol, vilka emellertid vanligen är tidsbegränsade. En grundläggande målsättning är därför att immaterialrätterna ska skapa en konkurrens effektiv balans mellan ensamrätt och frihållning.

För att kunna upprätthålla en fungerande handelsbalans, är det viktigt att skyddet är lika effektivt i alla länder. Traditionellt har det åstadkommit genom internationella

konventioner och – för den europeiska marknaden – genom direktiv och förordningar. För att åstadkomma en grund för effektiv samhandel länder emellan, tillskapades 1883 års *Pariskonvention* om industriellt rättsskydd och 1886 års *Bernkonvention* om upphovsrätt. De bygger på principen om *minimiskydd*, det vill säga den lägsta skyddsnivå som medlemsländernas lagstiftning ska upprätthålla och principen om *nationell behandling*, det vill säga att medlemsländerna måste bereda andra konventionsländer minst lika omfattande rättsskydd som ges åt egna medborgare. I dag har flertalet länder tillträtt båda konventioner, vilket medför att rättighetshavare vanligen kan göra anspråk på skydd också i utlandet. När *Världshandelsavtalet (GATT)* omvandlades till *Världshandelsorganisationen (WTO)* kom även immaterialrättigheterna upp på agendan. Det resulterade sedermera i avtalet om *Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS)*. I och med det har den fundamentala principen om *mest gynnad nation* kommit att omfatta även immaterialrättigheter.

Den gemensamma europeiska marknaden bygger på *principen om fria varurörelser*. Om skilda länder inom gemenskapen skulle ha olika långtgående immaterialrättigheter i fråga om skyddsfrütsättningar, skyddsomfång och skyddstider, kan det ge upphov till *indirekta handelshinder*. Därför har man – när variationer som kan påverka samhandeln mellan medlemsländerna uppdagats – antagit särskilda *harmoniseringsdirektiv* som ålägger medlemsländerna att anpassa sina nationella immaterialrättslagstiftningar till en gemensam standard.

Upphovsrätten skyddar *litterära* och *konstnärliga verk*. Till de *litterära* verken hör bland annat skönlitteratur och lyrik, facklitteratur, tekniska ritningar och datorprogram. Till de *konstnärliga* verken hör bland annat bildkonst, musik, film, brukskonst – *design* – och arkitektur. I nära anslutning till upphovsrätten finns också skydd för *utövande konstnärer* – artister av skilda slag – och *producenter* av *musik, radio- och TV-program, filmer* och *databaser* – så kallade *närstående rättigheter*. Skyddet uppstår formlöst och någon möjlighet att registrera upphovsrättigheter finns inte. Det europeiska harmoniseringsarbetet har resulterat i en rad harmoniseringsdirektiv för skilda aspekter av upphovsrätten.

Patenträtten ger skydd för *uppfinningar* – ett skydd för lösningen på ett i vid mening *tekniskt problem*. Uppfinningen kan vara ett *alster*, en maskin, eller en *metod*, ett *förfarande*, det vill säga hur man gör något eller en viss användning. Nödvändiga förutsättningar för att få patentskydd är att uppfinningen är *ny* och att den *registreras*. Inom patenträtten har man i många år försökt åstadkomma ett *gemenskapspatent* med giltighet för hela den gemensamma marknaden. Efter avsevärda ansträngningar har man nu slutligen kunnat enas om en lösning där en sökande kan vända sig till det *Europeiska patentverket (EPO)* i München och få ett patent meddelat inom hela EU, men det har ännu inte kunnat realiseras av skilda skäl.

En grundläggande förutsättning för patent är att det offentliggörs och därmed blir tillgängligt för allmänheten. Som ett alternativ till patent ges skydd för *företagshemligheter* enligt särskild lagstiftning. Så länge man kan hålla informationen hemlig, främst i fråga om förfaranden och metoder liksom mer komplicerade kemiska föreningar, kan ingen annan få information om företagshemligheten. Det skapar möjligheter till skydd, som i och för sig upphör så fort de blir kända för allmänheten. Därför sanktionerar lagstiftningen obehöriga angrepp på företagshemligheter.

Med *mönster* förstås en *produkts* eller *produktfels särpräglade utseende*. En *produkt* är

ett industriellt eller hantverksmässigt framställt föremål, inbegripet förpackningar, utstyrslar, grafiska symboler och typsnitt. På liknande sätt som inom patenträtten är *nyhet* en skyddsförutsättning men skiljer sig delvis från patenträtten.

Varukännetecken kan skyddas genom *registrering* (varumärken) eller genom *inarbetning*, det vill säga tecknet har blivit känt inom en betydande del av den så kallade *omsättningskretsen*.

Den som vill få en varumärkes- eller mönsterregistrering som gäller för hela den Europeiska unionen kan vända sig till *Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet* (EUIPO), som granskar och meddelar ett registrerat enhetligt skydd för hela EU.

Marknadsrätten. Även om marknadsrätten, som omfattar en tredjedel av kursen, allmänt sett har ansetts höra till det civilrättsliga området, utgör den på det hela taget ett eget rättsområde. I näringslivets och konsumenternas tjänst agerar på konkurrensrättsområdet *Konkurrensverket* (KKV) och på marknadsföringsrättsområdet *Konsumentverket* (KOV) och Konsumentombudsmannen (KO). Myndigheterna granskar marknaden, utreder misstänkta konkurrensbegränsningar och för talan i domstol. Talan kan föras även av en enskild näringsidkare. Myndigheterna är också EU:s förlängda arm in på respektive svenska område.

De grundprinciper som präglar de nuvarande svenska konkurrensreglerna överensstämmer i hög grad med konkurrensreglerna i EU. Det finns flera skäl för det på en gemensam marknad och EU:s förordningar på konkurrensrättsens område är givetvis lag i Sverige. Genom harmoniseringsdirektiv ställs inom *marknadsföringsrätten* direkta krav på att den nationella lagstiftningen ska motsvara en viss standard. Harmoniseringen har till syfte att minska risker för indirekta handelshinder i vid mening.

Sedan den 1 september 2016 har den svenska immaterial- och marknadsrätten ett eget domstolssystem där både administrativa (registreringar) och judiciella (tvister) mål och ärenden avgörs. *Patent- och marknadsdomstolen* (PMD), som är första instans, utgör en del av Stockholms tingsrätt. PMD:s avgöranden kan överklagas till *Patent- och marknadsöverdomstolen* (PMÖD), som är en del av Svea hovrätt. Den 1 september 2016 upphörde därför de tidigare domstolarna *Patentbesvärslagen* och *Marknadsdomstolen*.

Obligatorier

Förutom tentamen, innehåller kursen inga skriftliga övningar. Syftet med seminarierna är att träna studenternas färdigheter i muntlig framställning. Studenterna förutsätts därför vara väl inlästa på och förberedda på att kunna redogöra för, analysera och argumentera för och emot till varje seminarium anvisade rättsfall.

Kursen innehåller sju seminarietillfällen. Varje tillfälle fokuserar på snabb analys av tre rättsfall. Tanken är att studenterna ska få en mer djupgående förståelse för immaterialrätten och marknadsrätten genom tolkning och analys av domstolspraxis. Det är genom den praktiska tillämpningen som reglerna får sin reella innebörd. Rättsfallsanalyserna syftar till att väcka tankar om rättsliga samband, och ge en tankemässig inlärningsgrund för den övriga undervisningen. Närvaro och aktivt deltagande är obligatoriskt vid fem av sju seminarietillfällen.

Kursen avslutas med en skriftlig tentamen, som också bygger på att tentanderna kan relatera till och gärna återopå avgöranden som har behandlats vid seminarierna.

Internationella och komparativa inslag på kursen

Det immaterialrättsliga systemet bygger på internationella konventioner. Immaterialrätten och stora delar av marknadsrätten är i dag också harmoniserade på det europeiska planet. Internationella och komparativa inslag är därför inte endast centrala, utan helt nödvändiga för att kunna ge en bild av gällande svensk rätt.

Samverkan med det omgivande samhället

Kursen syftar till att ge en förståelse för hur immaterialrättigheter och marknadsrätten fungerar som incitament och konkurrensmedel. Dessutom berörs den politiska kritik som riktats under senare år mot det immaterialrättsliga systemet.

Förhållandet till andra kurser och utbildningen i stort

Kursen bygger vidare främst på kurserna Europarätt och Civilrätt A. Eftersom de grundläggande immaterialrätterna bygger på internationella konventioner, pekar kursen också framåt mot folkrätten. Eftersom det industriella rättsskyddet enligt huvudregeln bygger på registrering ingår också förvaltningsrättsliga inslag. Eftersom immaterialrättigheter är straffsanktionerade, berörs straffrättsliga moment inom ramen för immaterialrättens sanktionslära. Eftersom undervisningen bygger på tolkning och analys av rättsfall, uppkommer dessutom flera processrättsliga frågor inom ramen för kursen.

Krav för deltagande i undervisningen

Registrering

Studenter som aldrig tidigare har varit registrerade på kursen och som vill läsa den, måste registrera sig på kursen. Även om du endast avser att tentera Civilrätt B under terminen är registrering nödvändig. Kontakta berörd kursadministratör om du behöver omregistrera dig. Om man vill delta i gruppundervisningen måste man också kontakta respektive kursadministratör, eftersom det endast kan ske i mån av plats.

Tidigt avbrott

Registrerade studenter som vill göra ett tidigt avbrott på en kurs, det vill säga att avregistrera sig, ska göra det inom tre veckor från kursstart för att kunna bli förstagsregistrerade nästa gång de vill läsa kursen. Observera att systemet inte räknar från kursens första dag, utan det är från kursstartsveckan som tre veckor räknas. Studenterna kan själva anmäla tidigt avbrott via <https://www.student.ladok.se>. Obs att det kan få konsekvenser för rätt att erhålla studiemedel med mera. Kontakta därför CSN för mer information!

Gruppindelning

För att kunna anmäla sig till en grupp i Athena måste man vara registrerad på kursen. De studenter som inte har läst kursen tidigare har förtur till undervisningen och får välja en plats i en grupp först. Tiden för registrering anges på kurshemsidan.

Studieanvisningar

Läroböcker

- Levin med Hellstadius: Lärobok i immaterialrätt. 12 uppl. 2019
- Nordell: Marknadsrätten. En introduktion, 8 uppl. 2020

Källmaterial

- Rättsfallssamling i immaterialrätt HT 2019
- Lagtextsamling i immaterialrätt HT 2019

Äldre upplagor av läroböcker och källmaterial används ”på egen risk”!

Förberedelser inför undervisningen

Läsanvisningar Föreläsningar

- *Introduktion*: Läs Levin / Hellstadius, Lärobok i immaterialrätt kap. I och Nordell, Marknadsrätten. En introduktion kap. 1.
- *Upphovsrätt*: Läs Levin / Hellstadius, Lärobok i immaterialrätt kap. II.
- *Patenträtt*: Läs Levin / Hellstadius, Lärobok i immaterialrätt kap. III.
- *Känneteckensrätt*: Läs Levin / Hellstadius, Lärobok i immaterialrätt kap. V.
- *Marknadsföringsrätt*: Läs Nordell, Marknadsrätten. En introduktion kap. 5–8.
- *Konkurrensrätt*: Läs Nordell, Marknadsrätten. En introduktion kap. 2–4.

Seminarier

Till varje seminarium ska varje student enligt särskilda anvisningar noga ha studerat de till seminariet hörande tre rättsfall som finns i Rättsfallssamlingen.

- *Upphovsrätt I och II*: Läs Levin / Hellstadius, Lärobok i immaterialrätt kap. II.
- *Patenträtt*: Läs Levin / Hellstadius, Lärobok i immaterialrätt kap. III.
- *Känneteckensrätt*: Läs Levin / Hellstadius, Lärobok i immaterialrätt kap. V.
- *Illojal konkurrens*: Läs Nordell, Marknadsrätten. En introduktion kap. 5–6.
- *Konkurrensrätt*: Läs Nordell, Marknadsrätten. En introduktion kap. 2–4.
- *Design*: Levin / Hellstadius, Lärobok i immaterialrätt kap. IV.

Alla kapitel i alla läromedel är inte angivna som läsanvisningar, men omfattas ändå av kursfordran.

Examination

Examinationsmoment

Examinationen sker i form av en hemtentamentamen samt aktiv närvaro vid fem av sju seminarietillfällen. Vid hemtentamen är tillåtna hjälpmedel den ovan angivna kurslitteraturen. Tentamenstiden är sex timmar. Examinatorer för kursen är *Frantzeska Papadopoulou Skarp, Marianne Levin, Åsa Hellstadius*.

För att få tillgodoräkna sig seminarierna krävs – förutom närvaro – att studenten dessutom deltagit aktivt. Bedömer läraren att studenten i tillräcklig grad har varit aktiv, får studenten godkänd närvaro.

Studenten måste ha fullgjort obligatorierna för att få tillgodoräkna sig betyg på kursen. Dispens ges ytterst restriktivt och för detta krävs synnerliga skäl, exempelvis allvarlig sjukdom styrkt genom läkarintyg och huvudregeln är studenten i efterhand kan fullgöra

sitt obligatorium. Observera att förvärvsarbete, resor etc. aldrig kan utgöra grund för att bevilja dispens. Dispens från obligatoriet söks hos kursadministratören / amanuensen. Ansökan ska normalt göras i förväg.

Tillträde till examination

För tillträde till tentamen krävs att studenten är registrerad på juristprogrammet eller filosofie kandidatutbildningen i rättsvetenskap vid Juridiska institutionen, Stockholms universitet.

Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska göras i *Fastreg* senast tre arbetsdagar före dag för tentamen. Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. Studenten måste vara anmäld till tentamen för att få skriva. Alla studenter har rätt att istället för ordinarie betyg få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste dock anmäla detta minst fem arbetsdagar före den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionsnedsättning ska detta anmälas till kursadministratören / amanuensen (se nedan under Funktionsnedsättning).

Betygskriterier

AB (Med beröm godkänd)

- Har mycket god förmåga att beskriva och redogöra för de olika immaterialrätterna och ingående analysera och teoretiserar kring hur de förhåller sig till varandra.
- Kan ingående redogöra för det marknadsrättsliga skyddet och analyserar och teoretiserar kring hur det förhåller sig till immaterialrätten.
- Har mycket god förmåga att bedöma om en åtgärd är tillåten med hänsyn till det immaterialrättsliga eller marknadsrättsliga regelverket samt självständigt kunna argumentera kring och bedöma om eller hur en sådan åtgärd kan angripas. I bedömningen ingår att med mycket god förmåga kunna identifiera och utvärdera olika strategier.
- Kan ingående förklara hur de europarättsliga källorna inom immaterial- och marknadsrätten påverkar nationell rätt och har mycket god förmåga att tillämpa dem vid fastställande av gällande rätt.
- Kan ingående analysera och teoretisera immaterialrättens förhållande till den allmänna förmögenhetsrätten.

BA (Icke utan beröm godkänd)

- Har god förmåga att beskriva och redogöra för de olika immaterialrätterna och ingående analysera och teoretisera kring hur de förhåller sig till varandra.
- Kan redogöra för det marknadsrättsliga skyddet och analyserar och teoretiserar kring hur det förhåller sig till immaterialrätten.

- Har god förmåga att bedöma om en åtgärd är tillåten med hänsyn till det immaterialrättsliga eller marknadsrättsliga regelverket samt självständigt kunna argumentera kring och bedöma om eller hur en sådan åtgärd kan angripas. I bedömningen ingår att med god förmåga kunna identifiera och utvärdera olika strategier.
- Kan förklara hur de europarättsliga källorna inom immaterial- och marknadsrätten påverkar nationell rätt och har god förmåga att tillämpa dem vid fastställande av gällande rätt.
- Kan analysera och teoretisera immaterialrättens förhållande till den allmänna förmögenhetsrätten.

B (Godkänd)

- Har förmåga att beskriva och redogöra för de olika immaterialrätterna och ingående analysera och teoretisera kring hur de förhåller sig till varandra.
- Kan på ett godtagbart sätt redogöra för det marknadsrättsliga skyddet och analyserar och teoretiserar kring hur det förhåller sig till immaterialrätten.
- Har förmåga att bedöma om en åtgärd är tillåten med hänsyn till det immaterialrättsliga och marknadsrättsliga regelverket samt självständigt kunna argumentera kring och bedöma om en sådan åtgärd bör angripas. I bedömningen ingår att kunna identifiera och utvärdera olika strategier.
- Kan på ett godtagbart sätt förklara hur de europarättsliga källorna inom immaterial- och marknadsrätten påverkar nationell rätt och tillämpa dem vid fastställande av gällande rätt.
- Kan på ett godtagbart sätt analysera och teoretisera immaterialrättens förhållande till den allmänna förmögenhetsrätten.

U (Underkänd)

- Ett eller flera tillkortakommanden finns som innebär att studenten inte når upp till de krav som anges för betyget B.

Betygskriterier enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan

A (Utmärkt)

- Har utmärkt förmåga att beskriva och redogöra för de olika immaterialrätterna och ingående analysera och teoretisera kring hur de förhåller sig till varandra.
- Kan utmärkt redogöra för det marknadsrättsliga skyddet och ingående analysera och teoretisera kring hur det förhåller sig till immaterialrätten.
- Har utmärkt förmåga att bedöma om en åtgärd är tillåten med hänsyn till det immaterialrättsliga och marknadsrättsliga regelverket samt självständigt kunna argumentera kring och bedöma om en sådan åtgärd bör angripas. I bedömningen ingår att på ett utmärkt sätt kunna identifiera och utvärdera olika strategier.
- Kan utmärkt förklara hur de europarättsliga källorna inom immaterial- och

marknadsrätten påverkar nationell rätt och har utmärkt förmåga att tillämpa dem vid fastställande av gällande rätt.

- Kan utmärkt analysera och teoretisera immaterialrättens förhållande till den allmänna förmögenhetsrätten.

B (Mycket bra)

- Kan mycket bra beskriva och redogöra för de olika immaterialrätterna och analysera hur de förhåller sig till varandra.
- Kan mycket bra beskriva och redogöra för det marknadsrättsliga skyddet och analysera hur det förhåller sig till immaterialrätten.
- Kan mycket bra bedöma om en åtgärd är tillåten med hänsyn till det immaterialrättsliga och marknadsrättsliga regelverket samt självständigt resonera, argumentera och bedöma hur en sådan åtgärd bör angripas. I bedömningen ingår att identifiera och utvärdera olika strategier.
- Kan mycket bra förklara hur de europarättsliga källorna inom immaterial- och marknadsrätten påverkar nationell rätt och har mycket god förmåga att tillämpa dem vid fastställande av gällande rätt.
- Kan mycket bra analysera och teoretisera immaterialrättens förhållande till den allmänna förmögenhetsrätten.

C (Bra)

- Kan ingående beskriva och redogör för de olika immaterialrätterna och analyserar hur de förhåller sig till varandra.
- Kan ingående beskriva och redogör för det marknadsrättsliga skyddet och analysera hur det förhåller sig till immaterialrätten.
- Kan ingående bedöma om en åtgärd är tillåten med hänsyn till det immaterialrättsliga och marknadsrättsliga regelverket samt resonera, argumenterar och bedöma självständigt hur en sådan åtgärd bör angripas.
- Kan ingående förklara hur de europarättsliga källorna inom immaterial- och marknadsrätten påverkar nationell rätt och har god förmåga att tillämpa dem vid fastställande av gällande rätt.
- Kan ingående beskriva, förklara och analysera immaterialrättens förhållande till den allmänna förmögenhetsrätten.

D (Tillfredställande)

- Kan beskriva och redogör för de olika immaterialrätterna och analysera hur de förhåller sig till varandra.
- Kan beskriva och redogör för det marknadsrättsliga skyddet och förklara hur det förhåller sig till immaterialrätten.

- Kan bedöma om en åtgärd är tillåten med hänsyn till det immaterialrättsliga och marknadsrättsliga regelverket samt resonera och argumentera för hur en sådan åtgärd kan angripas.
- Kan förklara hur de europarättsliga källorna inom immaterial- och marknadsrätten påverkar nationell rätt och har förmåga att tillämpa dem vid fastställande av gällande rätt.
- Kan beskriva och förklara immaterialrättens förhållande till den allmänna förmögenhetsrätten.

E (Tillräckligt)

- Kan beskriva och redogör för de olika immaterialrätterna och godtagbart förklara hur de förhåller sig till varandra.
- Kan redogöra för det marknadsrättsliga skyddet och godtagbart förklara hur det förhåller sig till immaterialrätten.
- Kan bedöma om en åtgärd är tillåten med hänsyn till det immaterialrättsliga och marknadsrättsliga regelverket samt godtagbart resonera kring hur en sådan åtgärd kan angripas.
- Kan förklara hur de europarättsliga källorna inom immaterial- och marknadsrätten påverkar nationell rätt och har godtagbar förmåga att tillämpa dem vid fastställande av gällande rätt.
- Kan beskriva och förklarar immaterialrättens förhållande till den allmänna förmögenhetsrätten på ett godtagbart sätt.

Fx (Otillräckligt)

- Känner till, men beskriver och redogör ofullständigt för, de olika immaterialrätterna.
- Beskriver, men förklarar inte, hur de olika immaterialrätterna förhåller sig till varandra.
- Känner till, men beskriver och redogör ofullständigt för, det marknadsrättsliga skyddet.
- Beskriver, men förklarar inte, hur det marknadsrättsliga skyddet förhåller sig till immaterialrätten.
- Diskuterar, men gör en otillräcklig bedömning av, om en åtgärd är tillåten med hänsyn till det immaterialrättsliga och marknadsrättsliga regelverket.
- Beskriver och redogör, men förmår inte resonera och argumentera, för hur en sådan åtgärd kan angripas.
- Känner till att vissa europarättsliga källor inom immaterial- och marknadsrätten

kan påverka nationell rätt men har inte tillräcklig förmåga att tillämpa dem vid fastställande av gällande rätt.

- Känner till, men gör en felaktig beskrivning av immaterialrättens förhållande till den allmänna förmögenhetsrätten.

F (Helt otillräckligt)

- Känner knappt eller inte alls till de olika immaterialrätterna.
- Beskriver knappt eller inte alls hur de olika immaterialrätterna förhåller sig till varandra.
- Känner knappt eller inte alls till det marknadsrättsliga skyddet.
- Beskriver ofullständigt eller inte alls hur det marknadsrättsliga skyddet förhåller sig till immaterialrätten.
- Diskuterar osammanhängande eller inte alls om en åtgärd är tillåten med hänsyn till det immaterialrättsliga och marknadsrättsliga regelverket.
- Beskriver och redogör ofullständigt eller inte alls för hur en sådan åtgärd kan angripas.
- Känner inte till, eller har endast fragmentariska kunskaper om att europarättsliga källor inom immaterial- och marknadsrätten kan påverka nationell rätt.
- Känner knappt eller inte alls till immaterialrättens förhållande till den allmänna förmögenhetsrätten.

Begäran om omprövning:

För information om hur man omprövar betygsbeslut se:

<https://www.jurinst.su.se/utbildning/allm%C3%A4n-studieinformation/ompr%C3%B6vning-av-betyg>

Funktionsnedsättning

Allmänt

Målet är att alla studenter vid Stockholms universitet ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett funktionsnedsättning. Du kan läsa mer i Stockholms universitets "Handlingsplan för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning" på www.su.se under rubrikerna "Utbildning", "Studentservice" och "[Studera med funktionsnedsättning](#)". Kontakta Studentavdelningens sektion Service för studenter med funktionsnedsättning i god tid före studiestarten för att diskutera ditt individuella stödbehov och för att få nödvändig information. För att boka tid och diskutera stödåtgärder, maila till studentstod@su.se. Studenter med dyslexi vänder sig med fördel direkt till dyslexipedagog [Elisabeth Åman](#).

Särskilt pedagogiskt stöd vid högskolestudier

Studenter med funktionsnedsättning har möjlighet till s.k. särskilt pedagogiskt stöd vid högskolestudier. Som exempel kan nämnas alternativa examinationsformer, såsom förlängd tentamenstid eller enskild tentamen vid dator m.m. Det ankommer på varje berörd student att, i den mån han eller hon vill ta del av de särskilda åtgärder som har utlovats, inför kursstarten i varje ämne i god tid (minst 4 veckor) kontakta institutionens kontaktperson. Genom ett skriftligt intyg från Studentavdelningens sektion Service för studenter med funktionsnedsättning vid Stockholms universitet skall studenten styrka att han eller hon har en funktionsnedsättning. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 34 31 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se

Examination vid funktionsnedsättning

Studenten måste **senast 3 veckor** före tentamenstillfället meddela amanuens att examinationen skall genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras såsom önskas. Observera att studenten även skall anmäla sig till tentamen på sedvanligt sätt i FastReg senast tre arbetsdagar före dag för tentamen.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk kursutvärdering i slutet av kursen. Länken till kursutvärderingen mejlas ut till alla registrerade studenter. Kursutvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen övervägs alltid noga.

Kursutvärderingsenkäten för höst 2019 besvarades av 60 studenter. Den ger tyvärr inte en rättvisande bild av hur studenterna upplever kursen. Trots det har vi diskuterat utfallet i lärarlaget, analyserat de olika slutsatser som kan dras av utfallet och beslutat att gå vidare med vissa ändringar av kursen. Vi är medvetna om att Läroboken i immaterialrätt (Levin) upplevs som svår. Vi har dock kommit fram till att det är den boken vi kan rekommendera även kommande termin. Studenterna anger i kursvärderingen att kritiskt tänkande inte övas på under seminarierna, utan att det kommer först på tentamen. Det ser vi allvarligt på och det kommer vi att ta hänsyn till inför kommande uppdatering av seminarieupplägget.